

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Mala ab vxore malâ prouenie[n]tia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

An ditem? magis est nihil intolerabile dite.

Ast inopem? quid opis ferre valebit inops?

Pauciloquam? non me poterit recreare loquendo.

Verbosam? mulier res onerosa loquax.

Formosam? varijs est subdita forma periclis.

Deformem? pœnam ducere nunquid amem?

Non igitur ducenda vxor, quia fenore tanto

Apparent socij dumna rimenda tori.

Tacit de me-
rib. Germa-
nor.

Illud quoque de antiquis Germanis laudauit Tacitus, quod gentium connubia censuerint non miscenda, ne & morum mixtura, aliquid amitteret de patria sinceritate. Sæpe enim cum vestibus, cum lingua, cum famulis & comitatu peregrina vitia inferuntur. *Quæ neque confirmare argumentis, neque refellere in animo est*, ait Tacitus, *ex ingenio suo quisque demat, vel addat fidem. Ipse eorum opinioni accedo, qui Germania populos nulli aliarum nationum connubijs infectos, propriam & sinceram, & tantum sui similem gentem exiisse arbitrantur.* Atqui sæpe defunt, in eadem natione pares? sæpe magna, per peregrinos coniuges, sperantur emolumenta? sæpe & fuit felix euentus eiusmodi coniugiorum? Quid igitur faciendum? magisne metuendum, quam sperandum, inter hos scopulos? quò eundum in hoc biuio? Eundum, quò ratio ducit, non quò præcipitat impetus; ne sit idem, *ire & perire.* Reddunt ista difficilem nuptiarum electionem. Et tamen multi, sine nuptijs esse nolunt. Quocirca sapientissimus Socrates ab adolescentulo quodam consultus, uxorem duceret, an se omni matrimonio abstineret; respondit, *utrum eorum fecisset, acturum pœnitentiam.* Hic te, inquit, solitudo; hic orbitas, hic generis interitus; hic hæres alienus excipiet: illic perpetua sollicitudo, contextus querelarum, dotis exprobratio, affinium graui supercilium, garrula foeris lingua, subessor alieni matrimonij, incertus liberorum euentus. Non passus est iuuenem, in contextu rerum asperarum, quasi læta materia facere delectum.

Val. Max. lib.
7. c. 2.

VIII.
S. Greg. l. 12.
Moral.

5. Hinc jam ipsa, quæ coniugio annexa sunt plerumque mala perspicere licet. *Bonum est coniugium*, inquit S. Gregorius, *sed mala sunt, quæ circa illud ex huius mundi cura succrescunt. Dum ergo tenetur, quod non nocet, ex rebus iuxta positis, committitur plerumque*

plerumque, quod nocet. Sicut sepe rectum mundumq, iter pergi-
 mus, & tamen, ortus iuxta viam vepribus, per vestimenta, retine-
 mur. In via quidem munda non offendimur, sed à latere nascitur,
 quo pungamur. In coniugijs ergo, ipsi coniuges, saepe velut ve-
 pres, se mutuo lacerant, vnguibus, clauibus, calcibus notant.
 At coniugum dissensio totius domus est perturbatio, ait S. Augusti-
 nus. Inuenias vxorem ad eò scœnam, vt malis cum tigride ha-
 bitare. Erat nupta, cum quodam, mulier iracunda & morosi-
 tate toti familiæ intolerabilis. Hic cognoscendi cupidus, vtrū
 sua tantummodo, an etiam paterna domus ferre illam ne-
 quiret, bona cum gratia, quasi magna res ageretur, ad patrem
 eam remisit. Post dies non multos reuocatam interrogauit,
 quàm rectè illi cum familia paterna conuenisset? Bubulci, re-
 spondit illa, & pastores mihi visi sunt offendi mea præsentiā.
 Ibi vir exclamauit, mulier, si grauis & inuisa ijs fuisti, qui primā
 luce domo egrediuntur, & eadem postremā reuertuntur: quid
 de alijs suspicandum, cum quibus totos dies versata es? immo
 quid mihi timendum, cum quo tota vita manendum erit? *Vxo-
 rem duxi*, scripsit mihi aliquando discipulus meus, *in qua mala
 non incidi?* In quæ nam mala? 1. *Libertatem vendidi.* 2. *Rem
 malam emi.* 3. *Forti vinctus sum catēna, vnde me sola vel mea, vel
 illius mors liberet.* 4. *Cœpi seruire, cœpi pati, cœpi coactus charos
 pellere. Nam amicitiarum scopulus est vxor imperiosa.* 5. *Cum
 coniuge nuptias contraxi, cum pace diuortium.* 6. *Quid non impen-
 do in vestes superbas? quid in crustula? quid in mulsa? Et, pro his
 dulcibus omnibus, nihil recipio nisi amara verba. Felix mihi videor,
 si non & verbera. Ah cur Deum aliò vocantem non sum secutus?
 cur virginitatem non pluris feci, quam voluptatem? Quàm diu in-
 nocens fui, consilia Christi mihi placuerunt. Postquam Sirenibus au-
 res aperui, & DEI gratia excidi, appuli animum ad nuptias: duxi
 vxorem: quasiui voluptatem, inueni calamitatem. Habeo igitur,
 quod merui, non quod quasiui. Audini multa; nunquam credidi, in
 vna vxore tot mala esse posse. Sed alium, de re vxoria, testem pro-
 ducamus. Est verò is Metellus Numidicus grauis & disertus
 vir, qui in censoria dignitate constitutus, cum populum augeri
 vellet, eaque gratia eum publicè ad matrimonia capessenda ad-
 hortaretur,*

S. Augustin.
 in Psal. 35.

Gell. l. 1. noct.
Attic. c. 6.

hortaretur, in ea ipsa, de ducendis vxoribus oratione (quia virum illa grauitate & fide praditum, nihil decuit aliud dicere, quam quod verum sibi esse, atque omnibus videbatur, praesertim cum super ea re diceret; quae quotidiana intelligentia, & communi perusgatoq; vita vsu comprehenderetur) de molestia cunctis hominibus notissima confessus dixit: Si sine vxore possemus, Quirites, esse omnes ea molestia careremus. Sed quoniam ita natura tradidit, nec cum illis satis commode, nec sine illis villo modo viui possit, salua perpetua potius, quam breui voluptati consulendum. Videbatur quibusdam Metellum Cens. cui consilium esset, ad vxores ducendas populum hortari, non oportuisse nec de molestia incommodisq; perpetua rei vxoria consistere; neque dissuadere magis, absterrereq; quam abhortari. T. autem Castritius recte atq; condigne Metellum esse locutum existimabat: Aliter, inquit, Censor loqui debet, aliter Rhetor. Igitur qui fidem vult veritatis commereri, fateri debet molestiam matrimoniorum. Quid quod longè sanctiorè testem

1. Cor. 7. v. 27.

habemus ipsum Apostolum? cuius haec sunt: solutus es ab vxore noli querere vxorem. Si autem accoperis vxorem: non peccasti. Et si nupsit virgo, non peccauit: tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi, aperientes sibi, per coniugij copulam, dolorum officinas

S. Basil. lib.
de S. virginit.

inquit S. Basiliius. Cercè in coniugijs, liberorum, & familia onera, non sunt parua tribulatio, quae velut acetum est voluptatis coniugalis. Ob quam causam multi casti iuuenes & viri Deo suam consecrant & vitam, & castitatem. Et, ob eandem, S. Augustinus S. Ambrosium secutus, nulli vnquam coniugem aut coniugium suadere voluit, ne, dum inter se coniugij

Possidonius
in vita S. Au-
gust. c. 27.

ingantur, ait Possidonius, eum maledicant, per quem coniugij sunt. Multae mulieres, varijs insidijs, & artibus etiam magica virum adeptae, sibi ipsis male dicunt, quia virum philtis captando venenis destruxerunt. Qui venenis piscatur, facile interimit, & tollit piscem, sed corruptum & malum: sic quae philtis captant maritos, stupidos habent & inutiles, & multa absurda agentes, atque insuauem cum illis vitam agunt, ob dementiam, quod in Circe Homerus indicauit, quae non fruebatur ijs, quos in sues, vrsos, leones, canes verterat. Ad eundem modum lugent, seque ipsas identidem accusant, quae sibi procos videntur facerent.

facerent, dementârunt; quod non fecissent, nisi & ipsæ fuissent dementes.

Ob hæc, & complura talia, cùm coniuges deberent, coniugia reprehenduntur. Quæ quia à Deo sunt instituta, in ipsum scilicet Deum querelæ redundant; quasi ille sit malorum, author, qui status est author, & qui vxorem dedit; è quibus mala pullulant. Nam Deum status matrimonialis esse institutorem & approbatorem, è supradictis constat: quia primus omnium, inter primos parentes, matrimonium ipse fecit. Et, in lege gratiæ, teste D. Cyrillo, & Augustino alijsque, Christus idcirco, in Cana Galilææ voluit nuptijs interesse, vt nuptias, tanquam à Deo institutas, approbaret; ob quam causam etiam matrimonium, inter Ecclesiæ sacramenta, constituit. Quem admodum igitur Adam à Domino castigatus, culpam in vxorem, & per hanc in ipsum vxoris datorem refudit, dicens: *Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedi*; ita & alij eius, etiam in excusatione accusationeque, successores, Deo attribuere non verentur, quæ in coniugijs, natura sua bonis, hominum autem vitio sæpe ærumnosis, reperiunt. Medicina querelarum erit, Matrimonij bona, fines, curam providentiamque diuinam, in eo conciliando, aut etiam in ijs iustissimè plestendis, qui illud remerè, atque illicitè ineunt, polluunt, conè se indignos reddunt, considerare.

C A P V T XXIII.

De tribus Matrimony bonis, quibus coniugium, honestatur & apud Fideles acceptum, apud infideles & hæreticos quosdam, detestabile redditur.

TRia generatim statuunt Matrimonij bona Theologi, cum D. Augustino, cuius hæc sunt: *Quod bonum habent nuptia, peccatum esse nunquam potest. Hoc autem tripartitum est; Fides, Proles, Sacramentum. In Fide attenditur, ne præter vinculum coniugale cum altera, vel altero concubatur. In Prole, vt amanter suscipiatur, benignè nutriatur, religiose educetur. In Sacramento autem, vt coniugium non separetur, & dimissus, aut dimissa, ne causa quidem prolis, alteri coniungatur.*

Pp

Duo

IX.

S. Cyrill. in c. 2. Ioan. S. Austin. serm. 4. de temp. S. Theod. lib. 5. diuinor. decretor. Bed. hom. 2. Gen. 3. 12.

I.

S. Aug. lib. 9. super Gen. c. 7 & lib. 1. de Nuptijs & concup. c. 11. & 17.